SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 4. junija 2009 *

V zadevi C-285/08,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Cour de cassation (Francija) z odločbo z dne 24. junija 2008, ki je prispela na Sodišče 30. junija 2008, v postopku

Moteurs Leroy Somer

proti

Dalkia France,

Ace Europe,

* Jezik postopka: francoščina.

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann (poročevalec), predsednik senata, M. Ilešič, A. Tizzano, A. Borg Barthet in J.-J. Kasel, sodniki,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Moteurs Leroy Somer SCP F. Rocheteau in C. Uzan-Sarano, odvetnik,

– za Dalkia France in Ace Europe SCP Coutard – Mayer – Munier-Apaire, odvetnik,

– za francosko vlado G. de Bergues in R. Loosli-Surrans, zastopnika,

– za špansko vlado J. López-Medel Bascones, zastopnik,

– za avstrijsko vlado C. Pesendorfer, zastopnica,

– za Komisijo Evropskih skupnosti G. Wilms in J.-B. Laignelot, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 9 in 13 Direktive Sveta 85/374/EGS z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako (UL L 210, str. 29).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Moteurs Leroy Somer in družbama Dalkia France in Ace Europe glede odgovornosti za škodo, ki je nastala na električnemu generatorju bolnišnice zaradi pregretja alternatorja, ki ga je izdelala družba Moteurs Leroy Somer.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

3 V deveti in osemnajsti uvodni izjavi Direktive 85/374 je navedeno:

„ker varstvo potrošnika zahteva odškodnino za smrt ali telesno poškodbo, pa tudi za škodo na premoženju; ker bi morala slednja vendarle biti omejena na blago za zasebno rabo […];

[…]

ker iz tega izhajajoča uskladitev zaenkrat ne more biti popolna, vendar odpira pot k večji uskladitvi; ker je zato potrebno, da Svet redno prejema poročila Komisije o izvajanju te direktive, po potrebi skupaj z ustreznimi predlogi“.

4 Člen 1 Direktive 85/374 določa, da je „[p]roizvajalec […] odgovoren za škodo, ki jo povzroči napaka na njegovem proizvodu“.

5 Člen 4 te direktive določa, da mora „[o]škodovanec […] dokazati škodo, napako ter vzročno zvezo med napako in škodo“.

6 Člen 9 te direktive določa:

„‚Škoda‘ v členu 1 pomeni:

(a) škodo, ki jo povzroči smrt ali telesna poškodba;

(b) poškodbo ali uničenje druge stvari, ki ni sam proizvod z napako in dosega vrednost 500 [EUR], če je navedena stvar:

(i) take vrste, ki je običajno namenjena za zasebno rabo ali potrošnjo, in

(ii) jo je oškodovanec uporabljal pretežno za lastno zasebno rabo ali potrošnjo.

Ta člen ne posega v nacionalne predpise v zvezi z nematerialno škodo.“

7 Člen 13 te direktive določa:

„Ta direktiva ne vpliva na pravice, ki jih lahko ima oškodovanec na podlagi prepisov o pogodbeni ali nepogodbeni odgovornosti ali na podlagi posebnega sistema odgovornosti, ki obstaja v trenutku uradnega sporočila te direktive.“

Nacionalna ureditev

8 Kot je razvidno iz predložitvene odločbe, lahko v skladu s francoskim pravom in ustaljeno francosko sodno prakso oseba, ki je zaradi proizvoda z napako oškodovana, zahteva odškodnino za škodo, nastalo na stvari, ki je namenjena poslovni rabi in se za to uporablja, če dokaže škodo, napako proizvoda in vzročno zvezo med njima.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

9 Generator, ki ga je družba Wartsila leta 1995 namestila v bolnišnici v Lyonu, je zaradi pregretja alternatorja, ki ga je izdelala in leta 1994 dala v promet družba Moteurs Leroy Somer, začel goreti.

10 Družba Dalkia France, ki je bila odgovorna za vzdrževanje te naprave, in njen zavarovatelj, družba Ace Europe, sta popravili materialno škodo, ki je zaradi te nesreče nastala bolnišnici, nato pa sta na podlagi subrogacije proti družbi Moteurs Leroy Somer vložili tožbo za povrnitev izplačanih zneskov.

11 S sodbo z dne 7. decembra 2006 je pritožbeno sodišče v Lyonu odločilo, da je bila družba Moteurs Leroy Somer dolžna zagotavljati varnost, in ji naložilo, da mora družbi Dalkia France plačati 320.143,03 EUR, družbi Ace Europe pa 229.107 EUR.

12 Družba Moteurs Leroy Somer je pred predložitvnim sodiščem med drugim zatrjevala, da na podlagi obveznosti zagotavljati varnost, ki jo imajo vsi poklicni prodajalci, ni krita škoda, nastala na predmetih, ki so namenjeni poslovni rabi in jih oškodovanec uporablja pri poslovni dejavnosti. Pritožbeno sodišče v Lyonu naj bi s tem, da ji je naložilo povrnitev škode za povsem materialno škodo na generatorju, ki ga je za svojo poslovno dejavnost naročila bolnišnica, kršilo člen 1603 civilnega zakonika, kakor se razlaga ob upoštevanju Direktive 85/374.

13 Ker je Cour de cassation menilo, da je za odločitev v zadevi, ki jo obravnava, potrebna razlaga Direktive 85/374, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali člena 9 in 13 Direktive [85/374] nasprotujeta razlagi nacionalne zakonodaje ali ustaljene nacionalne sodne prakse, ki oškodovancu dopušča, da zahteva povrnitev škode, nastale na stvari, ki je namenjena poslovni rabi in se za to uporablja, če dokaže obstoj škode, napako na proizvodu in vzročno zvezo med napako in škodo?“

Vprašanje za predhodno odločanje

14 Cour de cassation v bistvu sprašuje, ali Direktiva 85/374 nasprotuje razlagi nacionalnega prava ali uporabi ustaljene nacionalne sodne prakse, v skladu s katerima lahko oškodovanec zahteva povrnitev škode, nastale na stvari, ki je namenjena poslovni rabi in se za to uporablja, če dokaže obstoj škode, napako na proizvodu in vzročno zvezo med napako in škodo.

15 V členu 9 Direktive 85/374 je opredeljen pojem „škoda“ iz člena 1 te direktive, ki določa, da je „[p]roizvajalec […] odgovoren za škodo, ki jo povzroči napaka na njegovem proizvodu“.

16 V skladu s členom 9 navedeni pojem poleg škode, ki jo povzroči smrt ali telesna poškodba, zajema tudi škodo zaradi poškodbe ali uničenja druge stvari, ki ni sam proizvod z napako in dosega vrednost 500 EUR, če je navedena stvar običajno namenjena za zasebno rabo ali potrošnjo in jo je oškodovanec uporabljal pretežno za lastno zasebno rabo ali potrošnjo.

17 Tako je treba ugotoviti, da škoda, kakršna se obravnava v zadevi v glavni stvari, ki nastane na stvari, ki je namenjena poslovni rabi in se za to uporablja, ni zajeta v pojmu „škoda“ v smislu Direktive 85/374, tako da v skladu s členom 1 te direktive proizvajalec zanjo ni odgovoren.

18 Družba Moteurs Leroy Somer v stališčih, ki jih je predložila Sodišču, navaja, da ker škoda, nastala na stvari, ki je namenjena poslovni rabi in se za to uporablja, ni vključena v sistem odgovornosti, ki ga določa Direktiva 85/374, ta državam članicam onemogoča,

da za tako škodo določijo sistem odgovornosti, ki temelji na enaki podlagi, kakršna je določena v tej direktivi, torej da zadostuje dokazati škodo, napako in vzročno zvezo.

19 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da ureditev, ki je obravnavana v zadevi v glavni stvari, glede možnosti oškodovanca, da zahteva povračilo za škodo, nastalo na stvari, ki je namenjena poslovni rabi in se za to uporablja, določa dokazno breme, ki ustreza temu iz člena 4 Direktive 85/374, torej da mora oškodovanec dokazati škodo, napako in vzročno zvezo med napako in škodo.

20 Sodišče je sicer že ugotovilo, da je diskrecijska pravica, ki jo imajo države članice za urejanje odgovornosti za proizvode z napako, v celoti določena s samo Direktivo 85/374 in jo je treba izluščiti iz njenega besedila, cilja in zgradbe (sodba z dne 10. januarja 2006 v zadevi Skov in Bilka, C-402/03, ZOdl., str. I-199, točka 22 in navedena sodna praksa).

21 V zvezi s tem je Sodišče ugotovilo, da je cilj Direktive glede vprašanj, ki jih ureja, doseči popolno uskladitev zakonskih in drugih predpisov držav članic (zgoraj navedena sodba Skov in Bilka, točka 23 in navedena sodna praksa).

22 Prav tako je res, da je Sodišče presodilo, da se člena 13 Direktive 85/374, v skladu s katerim ta direktiva ne vpliva na pravice, ki jih lahko ima oškodovanec na podlagi prepisov o pogodbeni ali nepogodbeni odgovornosti ali na podlagi posebnega sistema odgovornosti, ki obstaja v trenutku uradnega sporočila te direktive, ne sme razlagati tako, da državam članicam pušča možnost ohranitve splošne ureditve odgovornosti za proizvode z napako, ki bi bila drugačna od ureditve omenjene direktive (zgoraj navedena sodba Skov in Bilka, točka 39 in navedena sodna praksa).

23 Poleg tega je Sodišče presodilo, da je treba člen 13 Direktive 85/374 razlagati tako, da ureditev iz te direktive ne izključuje uporabe drugih ureditev pogodbene ali nepogodbene odgovornosti, če temeljijo na različnih podlagah, kot na primer na garanciji za skrite napake ali na krivdi (zgoraj navedena sodba Skov in Bilka, točka 47 in navedena sodna praksa).

24 Vendar kljub temu velja, da Direktiva 85/374 nasprotuje sistemu odgovornosti, kakršen je obravnavani v zadevi v glavni stvari, le če ta sistem spada na področje uporabe te direktive.

25 Če je – kot je navedeno v točki 21 te sodbe – cilj Direktive 85/374 glede vprašanj, ki jih ureja, doseči popolno uskladitev zakonskih in drugih predpisov držav članic, pa je iz njene osemnajste uvodne izjave razvidno, da glede tega, kar presega okvir teh vprašanj, ni namenjena izčrpni uskladitvi področja odgovornosti za proizvode z napako.

26 Vendar pa, kot v stališčih, ki so jih predložile Sodišču, poudarjajo družbi Dalkia France in Ace Europe, francoska in avstrijska vlada ter Komisija, sistem odgovornosti, kakršen je obravnavani v zadevi v glavni stvari, ni zajet v področju uporabe Direktive 85/374.

27 Iz besedila in zgradbe, zlasti pa iz členov 1 in 9 ter devete uvodne izjave Direktive 85/374 je razvidno, da povračilo za škodo, nastalo na stvari, ki je namenjena poslovni rabi in se za to uporablja, ni eno od vprašanj, ki jih ureja ta direktiva, saj ta škoda – kot je poudarjeno v točki 17 te sodbe – ni zajeta v pojmu „škoda“ v smislu člena 1 Direktive 85/374, kakor je opredeljen v členu 9 te direktive.

28 Treba je torej ugotoviti, da povračilo za škodo, nastalo na stvari, ki je namenjena poslovni rabi in se za to uporablja, ni zajeto v področju uporabe Direktive 85/374.

29 Tej razlagi pa ne nasprotuje dejstvo, da – kot je poudarjeno v prvi uvodni izjavi in kot je razvidno iz sodne prakse Sodišča (sodbe z dne 25. aprila 2002 v zadevi Komisija proti Franciji, C-52/00, Recueil, str. I-3827, točka 17; v zadevi Komisija proti Grčiji, C-154/00, Recueil, str. I-3879, točka 13, in v zadevi González Sánchez, C-183/00, Recueil, str. I-3901, točka 26) – namen Direktive 85/374 ni le izognitev razlikam na področju varstva potrošnikov, temveč tudi zagotavljanje neizkrivljene konkurence med gospodarskimi subjekti in spodbujanje prostega pretoka blaga.

30 Na podlagi besedila Direktive 85/374 namreč ni mogoče sklepati, da je zakonodajalec Skupnosti – zaradi zagotavljanja neizkrivljene konkurence med gospodarskimi subjekti in spodbujanja prostega pretoka blaga – s tem, da je povračilo za škodo na blagu s to direktivo omejil na stvari, ki so namenjene poslovni rabi in se za to uporabljajo, nameraval državam članicam odvzeti možnost, da v zvezi s povračilom škode, nastale na stvari, ki je namenjena poslovni rabi in se za to uporablja, določijo sistem odgovornosti, ki bi ustrezal temu, ki ga vzpostavlja ta direktiva.

31 Ker uskladitev, izvedena z Direktivo 85/374, ne zajema povračila za škodo na stvari, ki je namenjena poslovni rabi in se za to uporablja, ta direktiva državam članicam ne preprečuje, da za to področje sprejmejo sistem odgovornosti, ki ustreza temu, ki ga vzpostavlja ta direktiva.

32 Ob upoštevanju zgoraj navedenih preudarkov je treba na predloženo vprašanje odgovoriti, da je treba Direktivo 85/374 razlagati tako, da ne nasprotuje razlagi nacionalnega prava ali uporabi ustaljene nacionalne sodne prakse, v skladu s katerima

lahko oškodovanec zahteva povrnitev škode, nastale na stvari, ki je namenjena poslovni rabi in se za to uporablja, če dokaže obstoj škode, napako na proizvodu in vzročno zvezo med napako in škodo.

Stroški

33 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Direktivo Sveta 85/374/EGS z dne 25. julija 1985 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z odgovornostjo za proizvode z napako je treba razlagati tako, da ne nasprotuje razlagi nacionalnega prava ali uporabi ustaljene nacionalne sodne prakse, v skladu s katerima lahko oškodovanec zahteva povrnitev škode, nastale na stvari, ki je namenjena poslovni rabi in se za to uporablja, če dokaže obstoj škode, napako na proizvodu in vzročno zvezo med napako in škodo.

Podpisi